

Instytut
Studiów
Strategicznych

**Sprawozdanie z działalności
Fundacji Instytut Studiów Strategicznych
za rok 2010**

W 2010 roku Fundacja Instytut Studiów Strategicznych zajmowała się aktualnymi problemami pojawiającymi się na arenie międzynarodowej. W związku z obszarem swojej działalności, ISS prowadzi obecnie pięć głównych projektów i programów badawczych, z których każdy zorientowany jest na inną sferę problemową, dotyczącą polityki zagranicznej i wewnętrznej Polski, integracji i stosunków międzynarodowych.

Są to:

- Polska w Unii Europejskiej
- Nowy Kształt Bezpieczeństwa Euroatlantyckiego
- Polska Polityka Wschodnia
- Sprawiedliwi i ich świat – spotkania z historią dla młodzieży ponadgimnazjalnej
- Instytut dla Organizacji Pozarządowych

W roku 2010 organizowaliśmy konferencje międzynarodowe z zakresu tematycznego prowadzonych w Instytucie projektów badawczych. Realizowaliśmy także wiele projektów i programów zorientowanych na środowiska organizacji pozarządowych, przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, szkół średnich.

Program: „Polska w Unii Europejskiej”

Program realizowany jest od 1994 roku

Koordinator Programu: Szymon Karwacki

Zadaniem programu jest ocena procesu członkostwa Polski w UE. Integracja Polski z Unią Europejską rozważana jest w szerokiej perspektywie międzynarodowej z uwzględnieniem czynników politycznych i gospodarczych. Przedmiotem analizy i dyskusji jest także stosunek społeczeństwa polskiego oraz polskich elit politycznych do idei integracji. Istotnym elementem programu jest ekonomiczny aspekt integracji Polski z Unią Europejską, ocena dostosowania polskiej gospodarki do standardów UE oraz analiza zmian zachodzących na międzynarodowych rynkach finansowych i bankowych.

Forum Obywatelskie Partnerstwa Wschodniego i Polityki UE wobec Europy Wschodniej

Termin realizacji: 18-19 listopada 2010 r.

Miejsce realizacji: Berlin

W dniach 18-19 listopada 2010 r. w Berlinie odbyło się drugie już spotkanie przedstawicieli organizacji reprezentujących polskie ośrodki badawcze na „II Forum Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego”. Fundację reprezentowała Pani Paulina Gas, Dyrektor Fundacji.

1. Mowy otwierające Forum wygłosili:

Ms Cornelia Pieper – State Minister at the Federal Foreign Office, Berlin

Mr Štefan Füle – European Commissioner for Enlargement and European Neighbourhood Policy, Brussels

Mr Mikołaj Dowgielewicz – Minister for Europe in the Polish Ministry of Foreign Affairs, Warsaw

Mr Jiří Schneider – First Deputy Minister of Foreign Affairs of the Czech Republic, Prague

Mr Jacek Krawczyk – Vice President of the European Economic and Social Committee (EESC), Brussels

Mr Pavol Demeš – Senior Fellow at the German Marshall Fund of the United States,
Bratislava

2. Następnie zostały przedstawione raporty przedstawicieli Komitetu Sterującego:

-koordynatorzy krajowi:

Boris Navasardian, Yerevan Press Club, **Armenia**

Avaz Hasanov, Society For Humanitarian Research, **Azerbaijan**

Ulad Vialichka, International Consortium Eurobelarus, **Belarus**

Tamar Khidasheli, Georgian Young Lawyers Association, **Georgia**

Sorin Mereacre, Eurasia Foundation, **Moldova**

Sviatoslav Pavliuk, Pauci Polish-Ukrainian Cooperation Foundation, **Ukraine**

- koordynatorzy tematycznych grup roboczych:

Grupa I Siarhiej Mackjevic, Assembly of Pro-Democratic Non Governmental
Organisations of Belarus

Grupa II Kakhaber Gogolashvili, Georgian Foundation for Strategic and International Studies i
Ivan Voles, The European Economic and Social Committee

Grupa III Irene Lucius, WWF Danube Carpathian Programme

Grupa IV Natalia Cojohari, National Youth Council of Moldova

Ben Rattenbury, Euclid Network

-koordynatorzy z krajów UE

Iris Kempe, Heinrich Böll Foundation South Caucasus Regional Office

Antonella Valmorbidia, Association Of Local Democracy Agencies

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz, Centre For Eastern Studies

3. Spotkania w roboczych grupach tematycznych (Grupa I)

Zostały one w dużej części poświęcone:

- wyborom koordynatorów na kolejny rok,
- omówieniu działań koordynatora w zakresie tematyki grupy w ciągu ostatniego roku,
- dyskusji podziału grupy na podgrupy (system sądowniczy, reforma administracji publicznej, walka z korupcją, polityka wizowa-ułatwienia, media oraz prawa człowieka), przedstawieniu konkluzji i

rekomendacji,

- określeniu priorytetów w grupy na rok kolejny,
- dyskusja na zasadami funkcjonowania grupy oraz Forum.

4. Spotkania podgrup tematycznych

Grupa I Reforma administracji publicznej

Moderator: Svyatoslav Pavlyuk – Polish-Ukrainian Cooperation Foundation PAUCI, Kiev

Grupa II Liberalizacja polityki wizowej

Moderator: Anita Szymborska – Stefan Batory Foundation, Warsaw

Grupa III Integracja ekonomiczna, dostosowania do polityk UE

Grupa IV Niezależne media

Moderator: Boris Navasardyan – Yerevan Press Club, Yerevan

Grupa V Reforma sądownictwa

Moderator: Tamar Khidasheli – Georgian Young Lawyers' Association, Tbilisi

Grupa VI Energia i środowisko

Moderator: Irene Lucius – WWF Danube Carpatian Programme, Vienna

Grupa VI Edukacja i rozwój młodzieży

Moderatorzy: Natalia Cojohari – National Youth Council of Moldova, Chisinau

Ben Rattenbury – Euclid Network, London

Grupa VII Walka z korupcją

Moderator: Natalia Shapovalova – FRIDE, Madrid

Grupa VIII Prawa człowieka

Moderator: Marek Svoboda – People in Need, Prague

Grupa IX Współpraca think tanków

Moderatorzy: Antonella Valmorbidia – Association of the Local Democracy Agencies, Strasbourg

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz – Centre for Eastern Studies, Warsaw

Grupa X CSF Strategia

Moderatorzy: Iris Kempe – Heinrich Boell Foundation South Caucasus, Tbilisi

Ulad Vilalichka – International Consortium "EUROBELARUS", Minsk

Grupa XI Małe i średnie przedsiębiorstwa

Moderator: Ivan Voleś – European Economic and Social Committee, Brussels

19 listopada (piątek) 2010

1. Przygotowanie rekomendacji w poszczególnych grupach roboczych
2. Sesja plenarna:
 - prezentacja CSF rekomendacji
 - dyskusja nad przyszłością i rozwojem CSF
 - wybór nowych członków Komitetu Sterującego:

Członkowie Komitetu Sterującego wybranego podczas drugiego spotkania w ramach Forum w Berlinie w dniach 18-19 listopada 2010.

Koordynatorzy roboczych grup tematycznych EaP CSF :

Grupa 1. Demokracja, Prawa Człowieka, Dobre Rządzenie I Stabilność

Boris Navasardian, Yerevan Press Club

Věra Řiháčková, Europeum Institute For European Policy

Grupa 2. Integracja Ekonomiczna I Spójność Z Politykami UE

Kakhaber Gogolashvili, Georgian Foundation For Strategic And International Studies

Ivan Voleš, The European Economic And Social Committee

Grupa 3. Środowisko, Zmiany Klimatu I Bezpieczeństwo Energetyczne

Wojciech Borodzicz-Smoliński, Center For International Relations, Poland

Anna Golubovska-Onisimova, Ukrainian National Environmental Ngo "Mama-86"

Grupa 4. Kontakty Międzynarodowe

Tevan Poghosyan, International Center For Human Development (Icld)

Ben Rattenbury, Euclid Network

Przedstawiciele poszczególnych krajów EaP

Abgar Yeghoyan, Union For The Protection Of Consumers' Rights, Armenia

Vugar Bayramov, Center For Economic And Social Development, Azerbaijan

Ulad Vialichka, International Consortium Eurobelarus, Belarus

Tamar Khidasheli, Georgian Young Lawyers' Association (Gyla), Georgia

Victor Cotruta, Regional Environmental Centre Moldova (Rec Moldova)

Igor Kogut, Agency For Legislative Initiatives; Ukrainian School Of Political Studies, Ukraine

Przedstawiciele krajów UE

Iris Kempe, Heinrich Böll Foundation South Caucasus Regional Office

Antonella Valmorbida, Association Of Local Democracy Agencies

Jeff Lovitt, Policy Association For An Open Society (Pasos)

Program: Nowy Kształt Bezpieczeństwa Euroatlantyckiego

Program realizowany jest od roku 1995

Koordynator programu: Szymon Karwacki

Program poświęcony jest zmianom w architekturze bezpieczeństwa, zachodzącym w obszarze Euroatlantyckim po roku 1989. Podczas konferencji międzynarodowych i seminariów eksperckich omawiane są czynniki określające współczesny model bezpieczeństwa oraz politykę bezpieczeństwa państw obszaru Euroatlantyckiego. Panujący obecnie regres w stosunkach pomiędzy niektórymi państwami Europy Zachodniej a Stanami Zjednoczonym stanowi poważne wyzwanie dla dalszego rozwoju międzynarodowej polityki bezpieczeństwa. Dlatego też w tegorocznym programie szczególny nacisk został położony na problematykę związaną z odbudową i umacnianiem więzi transatlantyckich. Nie do przecenienia jest również obecne zaangażowanie Sił Zbrojnych RP w działania stabilizacyjne na Bliskim Wschodzie i na Bałkanach. Obecnie Polska ma możliwość aktywnie wpływać na kształtowanie zrębów nowej polityki bezpieczeństwa zarówno jako członek NATO, UE oraz jako poważny sojusznik USA. W ramach programu analizowana jest polska polityka obronna, dostosowanie polskich struktur operacyjnych do standardów NATO. Omawiane są bieżące wydarzenia na arenie międzynarodowej, które mogą wpływać na bezpieczeństwo w interesującym nas regionie.

III Forum Bezpieczeństwa Euroatlantyckiego
Szczyt w Lizbonie szansą na nową sytuację międzynarodową
Międzynarodowa debata ośrodków badawczych
i eksperckich na temat przyszłości NATO

Termin realizacji: 16 października 2010 r.

Miejsce realizacji: Urząd Miasta Krakowa

Patronat Honorowy: Minister Spraw Zagranicznych RP,

Prezydent Miasta Krakowa Jacek Majchrowski

Partnerzy: Fundacja Konrada Adenauera w Polsce, Kwatera Główna NATO

Patronat medialny: TVP Kraków, TVP Historia, Radio Kraków, Gazeta Wyborcza

Opis:

W dniu 16 października 2010 roku w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa w Urzędzie Miasta Krakowa odbyła się konferencja zorganizowana przez Fundację Instytut Studiów Strategicznych w Krakowie pt. **„III Forum Bezpieczeństwa Euroatlantyckiego. Szczyt w Lizbonie szansą na nową sytuację międzynarodową”**.

Partnerami konferencji była **Fundacja Konrada Adenauera w Polsce** oraz **Kwatera Główna NATO**. Patronat honorowy nad wydarzeniem objął Minister Spraw Zagranicznych RP Radosław Sikorski oraz Prezydent Miasta Krakowa Jacek Majchrowski. Patronat medialny nad konferencją sprawowali: TVP Kraków, TVP Historia, Radio Kraków, Gazeta Wyborcza.

Oprócz reprezentantów czołowych mediów polskich i zagranicznych konferencja zgromadziła wybitnych przedstawicieli szkolnictwa wyższego z kraju oraz zagranicy, instytucji rządowych i pozarządowych, a także wojska oraz studentów.

Konferencję otworzyła Prezes Fundacji Instytut Studiów Strategicznych **Anna Szymańska-Klich**. Po wygłoszeniu przemówienia podkreślającego wagę tematyki konferencji, podziękowała za współudział w organizacji wydarzenia partnerom konferencji: Fundacji Konrada Adenauera w Polsce oraz Kwaterze Głównej NATO, a także Urzędowi Miasta Krakowa. Ponadto powitała zebranych, m.in.: Ministra Obrony Narodowej - Bogdana Klicha oraz Podsekretarza Stanu ds. Polityki Bezpieczeństwa MSZ - Jacka Najdera. Następnie głos zabrali: Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa - **Elżbieta Łęcznarowicz**, przedstawiciel Fundacji Konrada Adenauera w Polsce - **Falk Altenberger** oraz Rzecznik Biura Prasowego Kwatery Głównej NATO **Robert Pszczel**, którzy powitali zebranych gości.

Następnie, swoje wystąpienie rozpoczął Minister Obrony Narodowej RP - **Bogdan Klich**, który podkreślił wagę konferencji w kontekście zbliżającego się szczytu w Lizbonie, na którym ma być szczegółowo omawiana Nowa Koncepcja Strategiczna NATO. Minister wymienił główne funkcje Sojuszu Północnoatlantyckiego zawarte w Nowej Strategii oraz wymienił nowe zagrożenia, z którymi muszą się zmierzyć członkowie NATO. Istotnym elementem Nowej Koncepcji Strategicznej według Ministra Klicha jest strategiczne partnerstwo, a w szczególności poprawa współpracy między Sojuszem a UE, Rosją, Gruzją i Ukrainą. W podsumowaniu Minister wskazał na obecne wyzwania stojące przed członkami Sojuszu, między innymi na decyzję dotyczącą nowego modelu struktury dowodzenia, która po wprowadzeniu reform byłaby zdolna do wypełniania całego spektrum misji sojuszniczych.

Po szeregu pytań do Ministra, rozpoczął się pierwszy panel w którym wzięli udział: Robert Pszczel - Rzecznik Biura Prasowego Kwatery Głównej NATO, Profesor **Lawrence Chalmer** - Dyrektor Centrum Edukacji NATO w National Defence University, **Roman Kuźniar** - Profesor Instytutu Stosunków Międzynarodowych UW, Dr **Karl von Wogau** - Sekretarz Generalny Europejskiej Fundacji Bezpieczeństwa, **Michał Chorośnicki** - Profesor Instytutu Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ. Moderatorem dyskusji był **Bolesław Balcerowicz** - Profesor Instytutu Stosunków Międzynarodowych UW. Uczestnicy panelu dyskutowali na temat Sojuszu Północnoatlantyckiego jako systemu obronnego w kontekście Nowej Koncepcji Strategicznej.

Debatę otworzył Robert Pszczel. W swoim przemówieniu wprowadzającym, przypomniał w kilku słowach historię NATO, a także podkreślił znaczenie Nowej Koncepcji Strategicznej. Znaczenie Koncepcji Strategicznej, stwierdził Pszczel, nie ma sobie równych, za wyjątkiem założycielskiego Traktatu Waszyngtońskiego. Wyraził również nadzieję, iż pomimo różnorodnych interesów ze strony mediów z krajów członkowskich NATO w kwestii przyszłej polityki Sojuszu, jego obecność podczas konferencji pozwoli poprowadzić debatę w sposób bardziej bezstronny. Podkreślił fakt, że obecnie, bardziej niż kiedykolwiek przedtem, toczy się szeroka, wolna debata na temat Sojuszu. Wkład w dysputę mogą również wnieść kraje, które nie należą do NATO, a sam temat dyskusji jest bardzo szeroki, gdyż dotyczy spraw związanych zarówno z obroną przeciwrakietową i terroryzmem, ale także zmianami klimatu.

Jako pierwszy z grona panelistów głos zabrał prof. Lawrence Chalmer. Rozpoczął wystąpienie od zaznaczenia, iż wyraża swoją własną opinie i nie mówi w imieniu żadnej amerykańskiej instytucji. Podkreślił fakt, że Sojusz ulega obecnie przemianom, a jego członkowie podejmują polityczne i finansowa działania, a co za tym idzie, istnieje potrzeba według Chamera powołania nowego organu transatlantyckiego. Profesor, aby wnieść wkład we wspomnianą dyskusję o NATO, stwierdził, że często w stosunkach międzynarodowych ich wyobrażenie odpowiada rzeczywistości, natomiast retoryka nie odpowiada podjętym środkom, w związku z tym wyobrażenie przestaje odpowiadać rzeczywistości. Ludzkość często nie doceniała siebie, dlatego Nowa Koncepcja

Strategiczna jest trudnym wyzwaniem, do którego trzeba podchodzić z nadzieją, ale także w roztropny sposób.

Kolejny z uczestników panelu – prof. Roman Kuźniar podkreślił znaczenie zmian zachodzących od początku lat 90-tych w NATO, które wpłynęły na transformacje tradycyjnych funkcji obronnych Sojuszu. Profesor zaznaczył potrzebę spojrzenia na funkcje Sojuszu w bardziej nowoczesny sposób - zawarty w Nowej Koncepcji Strategicznej NATO. Wyróżnił trzy podstawowe wymiary nowej koncepcji obronnej Sojuszu: Wymiar I wyrażany poprzez utrzymywanie solidarności euroatlantyckiej (w imię wspólnych wartości i interesów oraz poprzez konsultacje i uzgadnianie wspólnych stanowisk). Wymiar II - stabilizowanie otoczenia (poprzez odpowiednie związki i stosunki z krajami Bliskiego Wschodu, Afryki i Azji). Ostatni wymiar III - kształtowanie sytuacji geostrategicznej na szczeblu globalnym (działania na rzecz ograniczenia zbrojeń, zawiązywanie globalnych partnerstw).

Z kolei Karl von Wogau wygłosił prelekcję prezentującą europejski punkt widzenia. Zwrócił uwagę słuchaczy na rosnące zaangażowania Unii Europejskiej i Europejskiej Agencji Obrony w infrastrukturę Sojuszu. Wysokość wydatków Europy na obronę i bezpieczeństwo stanowi połowę wydatków, które ponoszą Stany Zjednoczone. Podkreślił fakt, że wspomniany europejski system wydatków jest często krytykowany przez amerykańskich oficjeli, którzy zarzucają mu efektywność na poziomie 10-20 procent. Wogau zaprezentował te liczby aby wskazać na możliwość wzajemnych korzyści jakie mogą uzyskać NATO i Unia Europejska dzięki współpracy. W dalszej części wystąpienia skupił się właśnie na tych korzyściach, jakie płyną dla Unii z rosnącej roli Sojuszu.

Następnie, Profesor Chorośnicki wyraził swoją opinię iż Nowa Koncepcja Strategiczna jest dokumentem jasnym i przewidywalnym, jakkolwiek, jej wartość będzie można ocenić dopiero w przyszłości, kiedy zastosuje się ją w praktyce.

Po krótkiej przerwie zebrał się drugi panel dyskusyjny, zatytułowany: „Wpływ misji stabilizacyjnych na przyszłość Sojuszu Północnoatlantyckiego”, nad którego sprawnym przebiegiem czuwał dr **Janusz Onyszkiewicz** - były Minister Obrony Narodowej Rzeczypospolitej Polski. Swoją wiedzę z uczestnikami podzielili się: **Jacek Najder** - Podsekretarz Stanu ds. Polityki Bezpieczeństwa w Ministerstwie Spraw Zagranicznych RP, dr **Kazimierz Sikorski** - Dyrektor Departamentu Analiz Strategicznych w Biurze Bezpieczeństwa Narodowego, **Adam Bugajski** - Zastępca Dyrektora Departamentu Strategii i Planowania w Ministerstwie Spraw Zagranicznych RP oraz płk **Piotr Łukasiewicz** - Pełnomocnik Ministra Obrony Narodowej RP ds. Afganistanu.

Jacek Najder swoje wystąpienie rozpoczął od stwierdzenia, że dotychczasowe doświadczenia NATO wpływające z misji stabilizacyjnych są niejako nierówne. Wiedza nabyta na podstawie operacji na Bałkanach w Kosowie czy też w Bośni i Hercegowinie jest diametralnie różna od tej uzyskanej dzięki misji morskiej wokół Afryki czy szkoleniowo-treningowej w Iraku. Obecna – afgańska, wydawać by się mogło, że przybiera postać operacji wojennej z elementami zarządzania

kryzysowego. Wskazał, iż każda kolejna misja podejmowana przez NATO winna mieć jasno sprecyzowany cel. Należałoby poszukiwać partnerów instytucjonalnych, co jest wyzwaniem dla Unii Europejskiej, które z NATO powinno być komplementarne.

Z kolei Kazimierz Sikorski zastanawiał się w swoim przemówieniu nad wizją sięgającą nieco poza horyzont czasowy Nowej Koncepcji Strategicznej. Jego zdaniem powinna ona być barometrem wiarygodności i spójności NATO. Zwrócił uwagę na to, że zmierza ono w kierunku nowoczesnej organizacji wojskowej, o globalnym zasięgu, z silnymi ambicjami do angażowania się w niektóre pozamilitarne aspekty bezpieczeństwa. Przypomniał, że najistotniejszy jest sprawny proces decyzyjny, jako że związane są z nim nie tylko procedury dowodzenia jak również konsultacyjne. Misje stabilizacyjne natomiast, informują członków, jak i wszystkich zainteresowanych, nt. gwarancji bezpieczeństwa, jakiej można się po niej spodziewać.

Adam Bugajski wskazał, że określenie misji stabilizacyjnej jest zbyt wąskie. Stan faktyczny lepiej oddaje sformułowanie – operacja reagowania kryzysowego poza artykułem V. Stwierdził, że misji afgańskiej z pewnością do stabilizacyjnych klasyfikować nie należy, aczkolwiek jej częścią jest stabilizacja – walka z partyzantką, szkolenia. Jego zdaniem operacje takie jak w Afganistanie dały ogromny impuls do transformacji struktury sojuszu. Wymusiły one adaptację reformy struktury dowodzenia oraz tworzenia nowych zdolności wojskowych. Zauważył także zmianę krajów – udziałowców. Podczas gdy kiedyś partnerami były głównie państwa europejskie, obecnie największym jest Australia, Nowa Zelandia, Korea Płd. oraz kraje arabskie. Podkreślił, że współpraca z zewnętrznymi partnerami stała się koniecznym elementem powodzenia operacji NATO i stanowi jeden z głównych komponentów comprehensive approach. Drugim jest bez wątpienia kooperacja cywilno – wojskowa.

Pułkownik Piotr Łukasiewicz zwrócił uwagę na fakt, iż NATO nie potrafi zaprezentować jednolitej strategii politycznej władzom afgańskim. Jego zdaniem nie powstały odpowiednie mechanizmy kontroli, które pozwalałyby wywierać nacisk na administrację i rząd prezydenta Karzaja. W jego opinii wewnętrzna scena tego kraju nie jest na tyle skonsolidowana, aby mogła stanowić siłę wspierającą proces stabilizacji. Porównał Afganistan do kraju plemiennego, któremu brakuje współczesnych standardów. Nie pomaga także brak spójnego systemu politycznego. Zwrócił też uwagę na termin transition, który oznacza przekazanie władzy, zadań, w tym wypadku władzom afgańskim oraz żołnierzom, którzy do zleconych zadań nie są przygotowani.

W skład ostatniego, trzeciego panelu weszli: dr **Stephen Larrabee** - Distinguished Chair w RAND Corporation, **Oleksiy Melnyk** - Senior Fellow ds. Programów Militarnych w Centrum Razumkova oraz dr **Ingmar Oldberg** - współpracownik Swedish Institute of International Affairs. Moderatorem dyskusji był prof. **Jan Czaja** - wykładowca Akademii Obrony Narodowej oraz Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego.

Jako pierwszy głos zabrał Stephen Larrabee. Wskazał na brak woli politycznej pośród części krajów

członkowskich NATO do zaangażowania Rosji do współpracy w ramach tworzenia zadań dotyczących polityki zagranicznej Sojuszu. Stwierdził, iż Rosja od zawsze miała możliwość dążenia do członkostwa z NATO, ale czynniki zarówno polityczne jak i wojskowe powodują niemożność zaistnienia takiej sytuacji. Dodatkowo, podkreślił fakt, iż ta niemożność wynika głównie z rosyjskiej taktyki „wychodzenia na zero”, a nie braku wysiłków zachodnich państw zmierzających do polepszenia wzajemnych stosunków. W jego opinii, Rosja musi jednak widzieć jakie wzajemne korzyści mogą płynąć z rozwijania jej współpracy z NATO. W dalszej części wystąpienia zajął się kwestią utrzymania systemu obrony przeciwrakietowej przy jednoczesnym wycofaniu amerykańskiej broni z europejskiego teatru. Jeśli USA faktycznie dokonały takiego czynu, to jak zmieniłaby się równowaga sił w basenie Atlantyku i jak europejskie kraje, w szczególności Wielka Brytania i Francja, skompensowałyby taką „próżnię bezpieczeństwa”?

Kolejny z panelistów, Olexiy Melnyk, skorzystał z okazji aby bronić rosyjskiej polityki zagranicznej. Wskazywał, iż Rosja nigdy nie uznawała samego NATO jako zagrożenia. To raczej akcje podejmowane przez Sojusz, które dyskredytują reputację Rosji oraz naruszają jej historyczną strefę wpływów, a także lekceważą rosyjskie interesy, powodują napięcia na linii Rosja – NATO. To politycy, a nie organizacja zagraża Federacji Rosyjskiej. Podkreślił znaczenie misji realizowanych wspólnie przez Sojusz i Rosję, co stanowi wspólne pole do zacieśniania współpracy.

Ostatni z prelegentów, Ingmar Oldberg, pokazał relacje NATO-Rosja w sposób bardziej bezstronny, z naciskiem na ich historię. Wskazał na wpływ jaki odegrała akcesja krajów nadbałtyckich do Sojuszu na stosunki międzynarodowe państw sąsiadujących z tymi krajami, a w szczególności na Rosję. Ze względów historycznych, społeczeństwa państw sąsiadujących z krajami członkowskimi NATO i Rosją posiadają odmienną perspektywę w kwestii swojej podmiotowości. Przykładowo, państwa nadbałtyckie oraz Ukraina zostały najechane i okupowane lub zastraszone przez rosnącą potęgę Związku Radzieckiego. Oldberg twierdzi, że Rosja powinna w bardziej aktywny sposób podchodzić do kwestii rozliczania się z przeszłością i przeproszenia za agresywną i wyniszczającą politykę jaką prowadziła w przeszłości, jeśli chce naprawy stosunków międzynarodowych w celu zacieśniania współpracy zarówno z krajami Sojuszu, ale także z państwami neutralnymi.

Na koniec głos zabrała Prezes Instytutu Studiów Strategicznych, która w kilku słowach podziękowała uczestnikom konferencji za ciekawą dysputę i równocześnie zaprosiła na następne seminaria dotyczące tematyki bezpieczeństwa euroatlantyckiego, które Instytut będzie organizował w najbliższym czasie.

Program: Polska polityka wschodnia

Koordinator: Szymon Karwacki

„Działania na rzecz podniesienia poziomu wiedzy społeczeństwa Ukrainy w zakresie zagadnień transatlantyckich”

Termin realizacji: 10 marca do 15 listopada 2010 r.

Miejsce realizacji: Kraków, Warszawa, Odessa

Partnerzy: Civic League Ukraine-NATO, Atlantic Council of Ukraine

**Projekt był współfinansowany w ramach programu polskiej pomocy zagranicznej
Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2010 r.**

Opis:

Projekt był bezpośrednio skierowany do trzech grup społecznych na Ukrainie – nauczycieli ogólnooświatowych szkół średnich klas 10 – 11, wykładowców akademickich oraz dziennikarzy mediów lokalnych, a pośrednio do całego społeczeństwa ukraińskiego. Jego celem było podniesienie poziomu wiedzy obywateli Ukrainy na tematy związane z integracją euroatlantycką, a tym samym rozpoczęcie ogólnokrajowej dyskusji na temat „plusów i minusów” akcesji do NATO. Jest to o tyle konieczne, iż tematyka ta jest często pomijana w ukraińskich programach nauczania oraz w mediach, w skutek czego spotyka się z obojętnością bądź też wrogością obywateli Ukrainy, zwłaszcza tych zamieszkujących jej środkową i wschodnią część. Ponieważ wspomniane wyżej grupy zawodowe niewątpliwie cieszą się autorytetem wśród społeczeństwa, dlatego też za ich pośrednictwem projektodawca chciał dotrzeć do obywateli Ukrainy. Dzięki temu innowacyjnemu projektowi, beneficjenci nabyli przygotowanie zarówno merytoryczne jak również metodologiczne, co pozwoliło im na przekazanie tej wiedzy w sposób prosty, jasny i klarowny. Co więcej, dzięki spotkaniom z polskimi ekspertami i politykami udało się przedstawić beneficjentom polskie doświadczenia w naszej drodze do członkostwa w Pakcie Północnoatlantyckim, w sposób bezstronny, nie narzucający południowo – wschodniemu sąsiadowi jakiegokolwiek punktu widzenia.

Głównym celem projektu, który był bezpośrednią odpowiedzią na zapotrzebowanie wyrażone przez ukraińskie think – tanki, było przeprowadzenie cyklu pięciu szkoleń, podczas których grupy docelowe zapoznały się z tematyką integracji euroatlantyckiej, prawami człowieka, rolą polskich NGO's w informowaniu o Sojuszu Północnoatlantyckim, kwestią wolontariatu, a także z metodami skutecznego i klarownego przekazywania tej wiedzy kolejnym grupom. Ponadto, zaprezentowane zostało polskie doświadczenie wynikające z dziesięcioletniej bytności w strukturach natowskich.

Na zakończenie, we współpracy z ukraińskimi partnerami, została zorganizowana konferencja podsumowująca osiągnięcia projektu, a także stworzony raport zawierający rekomendacje i zalecenia dla Rządu Ukrainy (Ministerstwa Edukacji Narodowej).

Ukraińskim partnerem odpowiedzialnym za rekrutację uczestników oraz organizację konferencji w Odessie był Serhiy Dzherdzh, reprezentujący „Civic League Ukraine-NATO” (ukr. „Громадська Ліга Україна-NATO”). Na początku projektu została podpisana umowa partnerska z „Civic League Ukraine-NATO” regulująca warunki współpracy. Drugim partnerem był Oleh Kokoszynskyj, wiceprezes Rady Atlantyckiej Ukrainy, który opracował rekomendacje dla rządu Ukrainy (Ministerstwa Edukacji Narodowej).

W projekt było zaangażowanych łącznie 16 ważniejszych osób (koordynator projektu, księgowa projektu, ukraiński koordynator ds. rekrutacji i organizacji konferencji, 4 wolontariuszy, specjalista ds. koordynacji i prowadzenia współpracy z partnerami wschodnimi, 4 trenerów, 4 tłumaczy, informatyk, Redaktor rekomendacji dla Rządu Ukrainy, redaktor naukowy). Dodatkowo było zaangażowanych wiele osób wykonujących pomniejsze prace zlecone (kierowcy, kelnerzy, osoby zajmujące się opracowaniem oraz drukowaniem materiałów dla beneficjentów, obsługą techniczną konferencji itp.).

Na początku projektu została utworzona specjalna strona internetowa - <http://msz.iss.civ.pl/> - która działała nie tylko przez cały okres trwania projektu, ale istnieje nadal. W ramach projektu odbyło się 5 cykli szkoleniowych dla beneficjentów z Ukrainy (w Krakowie oraz Warszawie). Łącznie przeszkolono 75 osób (tyle ile zakładano). Większość trenerów działała charytatywnie nie pobierając wynagrodzenia za spotkanie co pozwoliło na zwiększenie ilości godzin treningu, a tym samym podniesienie wartości merytorycznej projektu. Program wizyt przewidywał, oprócz samych szkoleń, możliwość krótkiego zwiedzania Krakowa oraz Warszawy z opiekunem poszczególnych grup, dzięki czemu goście, którzy często byli po raz pierwszy z wizytą w Polsce, mogli zapoznać się z zapleczem kulturalno – historycznym Polski.

Cykle szkoleniowe wyglądały następująco:

- Pierwszy cykl szkoleń: 26-30 kwietnia 2010 r., w którym wzięło udział 15 osób. Grupę stanowili ukraińscy przedstawiciele środowisk akademickich. Pierwszego dnia, po przyjeździe miała miejsce kolacja powitalna z udziałem przedstawicieli Instytutu. Drugiego dnia beneficjenci spotkali się z przedstawicielami Urzędu Miasta Krakowa

odpowiedzialnymi za relacje władz samorządowych z placówkami oświatowymi. Wykład poprowadził dr Józef Winiarski. Następnie goście z Ukrainy uczestniczyli w wykładzie na temat Sojuszu Północnoatlantyckiego w sali wykładowej ISS, który wygłosił Marcin Mączka – doktor Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego posiadający rozległą wiedzę nie tylko w kwestii NATO, ale także jego funkcjonowania w kontekście Rosji, Białorusi i Ukrainy. Wykład miał na celu usystematyzowanie wiedzy uczestników na temat Sojuszu Północnoatlantyckiego. Potem beneficjenci spotkali się z polskimi akademikami w Sali Obrad Zarządu ISS. Ukraińscy goście dokonali prezentacji swoich osiągnięć w kwestii nauczania o NATO, a następnie skonfrontowali swoją wiedzę z ich polskimi odpowiednikami, którzy pokazali swoje doświadczenia metodyczne. Trzeciego dnia grupa pojechała do Warszawy. Pierwsze spotkanie odbyło się w Instytucie Stosunków Międzynarodowych UW, a poprowadził je prof. Roman Kuźniar. Pan profesor zaprezentował polską drogę do Sojuszu Północnoatlantyckiego. Potem miało miejsce spotkanie z analitykami PISM - dr. Marekiem Madejem oraz Marcinem Terlikowskim, podczas którego uczestnicy zapoznali się z polskimi doświadczeniami wynikającymi z bytności w strukturach NATO. Czwartego dnia odbyły się dwa spotkania szkoleniowe. Pierwsze z Panią Anną Szymańską – Klich, która opowiedziała o negocjacjach akcesyjnych Polski z NATO. Natomiast drugie spotkanie szkoleniowe poprowadziła Pani Paulina Gas, która podzieliła się ze zgromadzonymi swoim wieloletnim doświadczeniem w kwestiach wolontariatu oraz roli NGO's w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego. Wieczorem odbyła się kolacja pożegnalna. Piątego dnia beneficjenci wracali na Ukrainę.

- Drugi cykl szkoleń: 10-14 maja 2010 r., w którym wzięło udział 15 osób. Grupę stanowili ukraińscy nauczyciele szkół średnich. Schemat wizyty był taki sam jak w przypadku poprzedniej grupy. W ramach cyklu odbyły się kolejno spotkania szkoleniowe. Pierwszym był wspomniany już wykład na temat Sojuszu Północnoatlantyckiego (dr Marcin Mączka). Następnie beneficjenci spotkali się z Małopolskim Kuratorem Oświaty Panem Aleksandrem Palczewskim, podczas którego zostały poruszone kwestie polskiego systemu szkolnictwa w zakresie nauczania o NATO i Unii Europejskiej. Spotkanie miało miejsce w siedzibie Kuratorium Oświaty w Krakowie. Podczas wyjazdu do Warszawy grupa spotkała się z Panią Martyną Michalik z Fundacji „Edukacja dla Demokracji”, która opowiedziała o programach prowadzonych na Ukrainie przez jej instytucję oraz o możliwościach pozyskiwania funduszy w celu realizacji projektów. Następnie, podobnie jak w przypadku poprzedniej grupy, miało miejsce spotkanie z analitykami PISM - dr Marek Madej oraz Marcin Terlikowski. Czwartego dnia goście z Ukrainy spotkali się z dr Józefem Winiarskim, który opowiedział o funkcjonowaniu systemu nauczania w Polsce.

Potem odbyło się spotkanie szkoleniowe z Pauliną Gas dotyczące wolontariatu oraz roli NGO's w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego. Ostatnim spotkaniem było szkolenie w siedzibie ISS z ekspertem z Małopolskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli – Panią Małgorzatą Wojnarowską, która opowiedziała o metodach edukacji obywatelskiej wśród uczniów. Zaprezentowała bardzo przydatne narzędzia, które w znaczący sposób podnoszą umiejętności przekazywania uczniom wiedzy.

- Trzeci cykl szkoleń: 17-21 maja 2010 r., w którym wzięło udział 15 osób. Grupę również stanowili ukraińscy nauczyciele. Harmonogram tego cyklu był taki sam jak w przypadku poprzedniej grupy. Jedyną różnicą było spotkanie w Polskiej Fundacji im. Roberta Szumana, które poprowadziły: Pani Joanna Różycka-Thiriet oraz Pani Maja Selan. Wspomniane Panie opowiedziały o polskiej drodze do Unii Europejskiej oraz polskich doświadczeniach wynikających naszej bytności w jej strukturach. Opowiedziały również o programie wolontariatu europejskiego i sposobach w jaki młodzież może wziąć w nim udział.
- Czwarty cykl szkoleń: 7-11 czerwca 2010 r., w którym wzięło udział 14 osób. Grupę stanowili ukraińscy dziennikarze mediów lokalnych. Cykl rozpoczął wykład na temat Sojuszu Północnoatlantyckiego oraz spotkanie w krakowskim oddziale TVN, podczas którego została zaprezentowana budowa oraz funkcjonowanie polskich mediów niepublicznych. Swoją wiedzę na temat telewizji dzielił się z uczestnikami projektu dyrektor ds. produkcji, Jarosław Potasz. W Warszawie goście spotkali się Prezesem Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka – Panią Danutą Przywarą, która opowiedziała o funkcjonowaniu Fundacji oraz programach, które prowadzi na terenie Ukrainy oraz Rosji. Zaprezentowała również różnice jakie istnieją w przestrzeganiu praw człowieka w Polsce a sytuacją na Ukrainie. Następnie beneficjenci spotkali się z Bartłomiejem Nowakiem - Dyrektorem Centrum Stosunków Międzynarodowych, który opowiedział o integracji Polski ze strukturami euro-atlantyckimi. Czwartego dnia goście spotkali się z Panią Bożeną Pietras – Goc, Kierownikiem Katedry Analiz Regionalnych Klubu Jagiellońskiego i jednocześnie Kierownikiem Barometru Rozwoju Małopolski. Prelegentka opowiedziała o technikach redagowania analiz dotyczących polityki samorządowej na przykładzie Małopolski. Następnie odbyło się spotkanie szkoleniowe z Pauliną Gas, a także z Panią Małgorzatą Wojnarowską, która tym razem opowiedziała zgromadzonym o edukacji medialnej wśród młodzieży w Polsce oraz o wyzwaniach jakie stoją obecnie przed nauczaniem o mediach.
- Piąty cykl szkoleń: 5-9 lipca 2010 r., w którym wzięło udział 16 osób. Grupę stanowili również dziennikarze mediów lokalnych z Ukrainy. Program, cel poszczególnych spotkań

oraz wykładowcy byli tacy sami jak w przypadku poprzedniej grupy. Jediną różnicą było spotkanie z byłym ambasadorem RP przy NATO – Jerzym M. Nowakiem, który opowiedział o akcesji Polski do struktur NATO.

Po wspomnianych wizytach powstała dokumentacja fotograficzna oraz 75 ankiet ewaluacyjnych, dzięki którym Instytut będzie mógł popracować w przyszłości nad jeszcze lepszym spełnieniem oczekiwań beneficjentów, a także 75 certyfikatów dla beneficjentów, potwierdzających uczestnictwo w projekcie.

Kolejnym etapem projektu była konferencja podsumowująca w Odessie, 17 września 2010 r. w której wzięło udział ponad 60 osób. Uczestnicy szkoleń w Polsce mieli okazję spotkać się z przedstawicielami zarówno polskiego, jak również ukraińskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Ministerstwa Obrony Narodowej. Beneficjenci mogli podyskutować na temat stanowiska ukraińskiego rządu w kwestii przystąpienia ich kraju do NATO oraz zapoznać się z polskim stanowiskiem w tej sprawie. W drugiej części konferencji każdy z beneficjentów zaprezentował pokrótce wyniki szkoleń które przeprowadził korzystając z wiedzy zdobytej podczas projektu i tym samym realizując założenie efektu multiplikacji. Na koniec każdy z beneficjentów otrzymał certyfikat potwierdzający udział w projekcie. Została sporządzona dokumentacja fotograficzna konferencji.

Finalnym „produktem” jest raport stanowiący rekomendacje dla rządu Ukrainy. Powstały dwie wersje językowe raportu: polska (35 stron) i ukraińska (34 strony). Raport opracowany przez ukraińskiego partnera – Oleh Kokoszynskij, wiceprezes Rady Atlantyckiej Ukrainy – który prezentuje doświadczenia nabyte podczas projektu oraz rekomendacje dotyczące sposobów informowania i nauczania społeczeństwa Ukrainy jeśli chodzi o tematykę euro-atlantycką.

Udało się zrealizować bezpośrednio cele projektu, czyli:

- rozszerzenie wiedzy o procesach integracji transatlantyckiej oraz profesjonalizacja warsztatu metodologicznego ukraińskich akademików, nauczycieli oraz dziennikarzy
- zwrócenie uwagi Ministerstwa Edukacji Narodowej Ukrainy na problem pomijania kwestii euroatlantyckich w programach nauczania
- zwrócenie uwagi mediów lokalnych Ukrainy środkowo-południowo-wschodniej na kompletny brak rzetelnego informowania społeczeństwa o NATO

O sukcesie świadczą materiały które stworzyli beneficjenci projektu w ramach efektu multiplikacji (programy telewizyjne, artykuły prasowe, spotkania z młodzieżą szkolną i uniwersytecką itp.). Frekwencja wśród beneficjentów wyniosła 100% tzn. przeszkolono zakładaną liczbę osób, czyli 75.

Program: Sprawiedliwi i ich świat – spotkania z historią dla młodzieży ponadgimnazjalnej

Termin: 1.03.2010- 31-07.2010r.

Patronat Honorowy: Minister Edukacji Narodowej, Małopolski Kurator Oświaty, Świętokrzyski Kurator Oświaty

Koordynator: Marta Herod

Opis:

Obecna edycja projektu „Sprawiedliwi i ich świat – spotkania z historią dla młodzieży ponadgimnazjalnej” była skierowana do młodzieży szkół ponadgimnazjalnych województwa małopolskiego oraz świętokrzyskiego. Była ona odpowiedzią na duże powodzenie, jakim cieszyły się dwie poprzednie edycje.

Głównym założeniem projektu edukacyjnego „Sprawiedliwi i ich świat...”, podobnie jak w przypadku poprzednich edycji projektu, było przybliżenie młodzieży życia obywateli polskich uhonorowanych tytułem Sprawiedliwy Wśród Narodów Świata. Poprzez ich historię młodzi ludzie poznali pozytywne wzorce zachowań oraz wartości, które należy pielęgnować. Projekt wypromował te wzorce oraz wartości a także ukształtował postawy tolerancyjne i szacunek do polskiej tradycji i historii. Umieszczenie opowieści w kontekście historycznym pozwoliło młodzieży lepiej poznać II Rzeczpospolitą, a także okres okupacji niemieckiej. Podczas spotkań padło wiele odwołań do okresu II Rzeczpospolitej, ówczesnego społeczeństwa i historii życia codziennego, zatem cel w postaci podtrzymania i upowszechnienia tradycji narodowej i państwowej został w pełni spełniony.

Projekt składał się z dwóch części: trzygodzinnego spotkania z młodzieżą w każdej ze szkół oraz cyklu czterech spotkań z osobami uhonorowanymi tytułem „Sprawiedliwy Wśród Narodów Świata” przeprowadzonych w wybranych szkołach. Sprawiedliwi przybliżyli życie mieszkańców przed wojną i w czasie jej trwania, środowisko w którym żyli oraz specyfikę relacji społecznych przed wybuchem wojny. Opisywali miejsca w których przed wojną mieszkali Żydzi.

Nauka historii w polskiej szkole skupia się przede wszystkim na ogólnych zagadnieniach dotyczących historii Polski oraz świata. W związku z tym faktem, uczniowie w większości przypadków nie mają możliwości szczegółowego poznania wielu z zagadnień, których znajomość i rozumienie jest niezbędne, aby możliwym było swobodne i świadome poruszanie się

w rzeczywistości społecznej, która ich otacza. Jednym z takich zagadnień jest Holokaust oraz stosunki polsko – żydowskie przed wojną oraz w trakcie jej trwania. Właśnie te zagadnienia stanęły w centrum realizowanego przez Fundację Instytut Studiów Strategicznych projektu „Sprawiedliwi i ich świat – spotkania z historią dla młodzieży ponadgimnazjalnej”. Założeniem projektu było nie tylko zaznajomienie uczniów z wyżej wymienioną tematyką, ale również poprzez osadzenie jej w kontekście lokalnym, sprawienie, aby uczniowie mogli odczuć i zrozumieć, że wielkie wydarzenia historyczne dotyczą także małych ojczyzn, historii ich regionu a także często nawet losów rodzinnych samych zainteresowanych. Takie podejście pozwala na efektywniejsze przekazywanie wiedzy. Cel projektu w postaci wzmocnienia identyfikacji z miejscem pochodzenia i jego dziedzictwem kulturowym a także budowania więzi lokalnych opartych na świadomości wspólnego dziedzictwa kulturowego został spełniony, gdyż nasi animatorzy prowadząc zajęcia z młodzieżą przekazywali wiedzę na temat wojny, Holokaustu, bestialstwa Niemców oraz postaw Polaków w stosunku do Żydów na przykładzie wydarzeń, które miały miejsce w miejscowości, w której prowadzone były zajęcia, bądź gdy konkretne dane były niedostępne, przedstawiali historię miejscowości sąsiedniej. Przedstawianie powojennej wielokulturowej Polski, gdzie obok siebie mieszkali Żydzi i Polacy, dla wielu uczniów było nowym doświadczeniem, co otwarcie wyrażali w trakcie zajęć. Pomimo, iż przestrzeń w której na co dzień się poruszają – ulice, domy, budynki, obiekty sakralne – noszą widoczne znamiona świata, który odszedł wraz z czasem Zagłady, są one niedostępne dla młodzieży ze względu na brak wiedzy, a co za tym idzie możliwości osadzenia historii i losów miejscowości w których mieszkają oraz jej mieszkańców w szerszym kontekście społecznym i historycznym. W trakcie prowadzonych zajęć uczniowie często po raz pierwszy dowiadywali się, że w ich miejscowościach, czasem nawet połowę mieszkańców, stanowili Żydzi, że zrujnowany obiekt z niezrozumiałą symboliką w centrum ich miejscowości to synagoga, że to z ich miejscowości pochodzą bohaterowie, którzy zostali odznaczeni najwyższym izraelskim cywilnym odznaczeniem nadawanym nie – Żydom – medalem „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata”. Prowadząc w ten sposób zajęcia animatorzy zrealizowali w pełni cele projektu w postaci poznania przez młodzież historii, która działa się na ich ulicach, obok nich. Animatorzy upowszechnili wiedzę na temat polskiego doświadczenia historycznego – pomocy niesionej przez Polaków dla Żydów.

W trakcie prowadzonych zajęć została zaprezentowana uczniom „Księga Sprawiedliwych wśród Narodów Świata” a także zostali oni zaznajomieni z historią prac nad wydaniem Księgi, zarówno w Izraelu jak i w Polsce. W pełni udało się również upowszechnić wiedzę na temat tragicznych i zarazem bohaterskich momentów polskiej historii – pomocy udzielanej przez Polaków Żydom w czasie II wojny światowej. Prezentowane postawy, a także wyjaśnienie uczniom mechanizmów stereotypów na temat Żydów, pozwoliło otworzyć młodzież na inne kultury a także zwiększyć wśród nich tolerancję wobec innych ludzi. Dobrą ilustracją mogą być sytuacje w trakcie

prowadzonych zajęć, gdy zdarzały się pojedyncze przypadki, w których jakiś uczeń próbował w negatywny sposób odnieść się do tematyki prowadzonych zajęć, pozostali uczniowie sami reagowali na wypowiedzi kolegi z klasy tłumacząc mu nieadekwatność jego zachowania i posługiwanie się wspomnianymi stereotypami. Młodzież dowiedziała się także o przedwojennej historii swoich miejscowości, o sąsiadach Żydach, którzy mieszkali obok ich rodzin. Mogli na czas lekcji przenieść się w świat sprzed 60 lat, który już nie istnieje. Można zauważyć również zakładany wzrost identyfikacji uczniów z ich miejscem pochodzenia oraz jego dziedzictwem. W ramach projektu została również opracowana strona internetowa, służąca do promocji projektu, a także komunikacji z jego odbiorcami. Szkoły mogły dowiedzieć się o fazie realizacji projektu, ściągnąć ze strony potrzebne do rejestracji materiały, uzyskać informacje na temat Sprawiedliwych.

Podobnie jak w przypadku poprzednich edycji projektu, w trakcie lekcji prezentowane były między innymi biogramy Sprawiedliwych, pochodzące z „Księgi Sprawiedliwych wśród Narodów Świata”, której pierwszą polską edycję wydaje Instytut Studiów Strategicznych. Historie bohaterów, którzy nie bacząc na drakońskie prawo (kara śmierci za pomoc Żydom), strach o siebie i swoich bliskich, niesli pomoc Żydom w tym trudnym czasie, postawy oraz motywy Polaków, pozwoliły na przedstawienie pozytywnych wzorców, które powinny być priorytetem dla młodych ludzi w myśleniu o drugim człowieku. Dzięki zorganizowanym lekcjom, uczniowie uzyskali szczegółowe informacje na temat pomocy niesionej przez Polaków dla Żydów, jej specyfiki, a także unikatowości sytuacji w jakiej pomoc była niesiona. Możliwe było to dzięki wcześniejszemu opracowaniu specjalnego scenariusza do prowadzonych lekcji według najwyższych standardów metodologicznych, opracowanego specjalnie na potrzeby projektu przez dr Piotra Trojańskiego, historyka i uznanego specjalistę w zakresie nauczania o Holokauście, który również przeprowadził całodniowe szkolenie dla animatorów na temat metodologii prowadzenia zajęć oraz pracy ze wspomnianym scenariuszem.

W ramach projektu „Sprawiedliwi i ich świat – spotkania z historią dla młodzieży ponadgimnazjalnej” Fundacja Instytut Studiów Strategicznych podjęła szereg działań, które pozwoliły na jego realizację, osiągnięcie jego celów oraz rezultatów.

Etap przygotowawczy – 1.03.2010 r. – 31.03. 2010 r.

Działania w ramach projektu rozpoczęte zostały od zwrócenia się z wnioskiem do małopolskiego i świętokrzyskiego Kuratora Oświaty o objęcie projektu patronatem honorowym – priorytetem było

dla nas było uzyskanie aprobaty oraz zainteresowania instytucji mającej realny wpływ na edukację. Oba wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie. Patronaty niewątpliwie przyczyniły się do promocji projektu i pozwoliły na skuteczne przełamanie ewentualnych wątpliwości odnośnie uczestnictwa w projekcie. Równolegle prowadzona była procedura wyłonienia osoby odpowiedzialnej za koordynację wszystkich etapów projektu, a także za współpracę z osobami oraz instytucjami zaangażowanymi w projekt.

Kolejnym krokiem podjętym przez ISS było dotarcie do szkół z informacją na temat projektu za pomocą faksów, a także drogą telefoniczną. Informacje otrzymały wszystkie szkoły ponadgimnazjalne działające na terenie województwa małopolskiego oraz świętokrzyskiego. Następnie przystąpiliśmy do przygotowania materiałów szkoleniowych, które zostały opracowane specjalnie na potrzeby projektu. Skorzystaliśmy z przygotowanego scenariusza, który opracował dr Piotr Trojański – historyk, adiunkt w Instytucie Historii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, doradca akademicki w Międzynarodowym Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście, który jest członkiem polskiej delegacji w Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research oraz Międzynarodowej Rady Oświecimskiej.

Kolejnym etapem okresu przygotowawczego projektu było wyłonienie Animatorów, którzy poprowadzili zajęcia w trakcie realizacji projektu. Są to osoby od lat współpracujące z Instytutem Studiów Strategicznych, mające doświadczenie w edukacji zarówno młodzieży jak i dorosłych, a ich wiedza została pogłębiona dzięki odbytemu szkoleniu.

Ostatnim etapem wstępnej fazy realizacji projektu było ustalenie wstępnego harmonogramu spotkań w szkołach, które zgłosiły chęć uczestnictwa w projekcie.

Etap realizacji zadania – 01.04.2010 r. – 20.06.2010 r.

Od 1 do 15 kwietnia 2010 r. koordynator projektu ustalił po konsultacjach z nauczycielami, dyrektorami szkół oraz animatorami ostateczny harmonogram spotkań w szkołach.

W terminie od 15 kwietnia do 7 czerwca 2010 r. **odbyło się 40 zajęć** w następujących szkołach:

- 1) Zespół Szkół nr 1 w Wadowicach, ul. Słowackiego 4 – **2 spotkania**
- 2) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 im. Bohaterów Westerplatte w Brzesku, ul. Piastowska 2 – **5 spotkań**
- 3) Zespół Szkół Ekonomicznych Nowym Targu, ul Kowaniec 125 – **5 spotkań**
- 4) Zespół Szkół im. H. Kołłątaja w Jordanowie, ul. Kolejowa 9 – **4 spotkania**
- 5) Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Łapanowie – **6 spotkań**
- 6) Zespół Szkół Ekonomicznych nr 1 w Krakowie, ul. Kapucyńska 2 – **2 spotkania**

- 7) VII LO im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie, ul. Grzegórzecka 24 – **4 spotkania**
- 8) I LO im. Wł. Orkana w Limanowej, ul. Orkana 1 – **4 spotkania**
- 9) V LO w Tarnowie, ul. Rejtana 20 – **4 spotkania**
- 10) II LO im. Marii Konopnickiej w Nowym Sączu, ul. Żeromskiego 16 – **2 spotkania**
- 11) Zespół Szkół Poligraficzno – Księgarskich w Krakowie, oś. Tysiąclecia 38 – **2 spotkania**

W terminie od 10 do 17 czerwca 2010 r. odbyły się w wybranych szkołach **4 spotkania** z osobami uhonorowanymi tytułem Instytutu Yad Vashem: „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata” - Stefanią Wilkosz-Filo i Anną Sikorą:

- 1) VII LO im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie, ul. Grzegórzecka 24
- 2) Zespół Szkół Ekonomicznych nr 1 w Krakowie, ul. Kapucyńska 2
- 3) Zespół Szkół nr 1 w Wadowicach, ul. Słowackiego 4
- 4) Zespół Szkół im. H. Kołłątaja w Jordanowie, ul. Kolejowa 9

Projekt cieszył się ogromnym zainteresowaniem ze strony uczestników. Przeprowadzono 40 spotkań w grupach, które liczyły po ok. 20 uczniów oraz 4 spotkania ze „Sprawiedliwymi”, które gromadziły na salach gimnastycznych uczniów dwóch lub trzech klas. W ramach spotkań przeszkolonych zostało 765 uczniów z 11 szkół ponadgimnazjalnych. W szkołach zostawiono 40 kompletów materiałów dla nauczycieli oraz uczniów i płyt DVD z filmem „Historia Kowalskich” Arkadiusza Gołębiowskiego i Macieja Pawlickiego.

Etap podsumowania i rozliczenia zadania – 20.06.2010 r. – 30.07.2010 r.

Ostatnim działaniem w ramach projektu było opracowywanie ankiet ewaluacyjnych oraz archiwizacja wszystkich dokumentów, jakie powstały w ramach projektu. W naszym archiwum znajdują się wszystkie potwierdzenia o odbytych w szkołach lekcjach, listy obecności uczniów biorących udział w lekcjach, zgłoszenia szkół, materiały, które były wykorzystane w trakcie zajęć, faktury.

„Ten jest z Ojczyzny mojej – jest Człowiekiem – Polscy Sprawiedliwi wśród Narodów Świata” – konferencja międzynarodowa

Termin realizacji: 28 czerwca 2010 r.

Miejsce realizacji: Sala konferencyjna hotelu Andel's

Partner: Narodowe Centrum Kultury

Koordynator: Michał Burek

Opis:

W dniu 28 czerwca 2010 r. w Hotelu Andel's w Krakowie odbyła się międzynarodowa konferencja pt. „Ten jest z ojczyzny mojej, jest człowiekiem - Polscy Sprawiedliwi wśród Narodów Świata”, poświęcona pamięci polskich Sprawiedliwych uhonorowanych tytułem Sprawiedliwi wśród Narodów Świata. Konferencja odbyła się w ramach 20. Festiwalu Kultury Żydowskiej i została zorganizowana przez Fundację Instytut Studiów Strategicznych oraz Narodowe Centrum Kultury. Organizatorzy zapewnili tłumaczenie simultaniczne konferencji na język angielski i polski.

Wydarzenie zgromadziło ponad 80 osób, wśród których znaleźli się między innymi: Sprawiedliwi skupieni w Polskim Towarzystwie Sprawiedliwych wśród Narodów Świata z Krakowa i Warszawy; prof. Władysław Bartoszewski (który wygłosił wykład wprowadzający); Ambasador Izraela w Polsce Zvi Rav – Ner; prof. Feliks Tych z Żydowskiego Instytutu Historycznego; historycy z Instytutu Pamięci Narodowej: prof. Grzegorz Berendt, prof. Jan Żaryn, dr Elżbieta Rączy, Mateusz Szpytma; historycy z Państwowego Muzeum na Majdanku: dr Dariusz Libionka i dr Robert Kuwałek; Ambasador dr Maciej Kozłowski z Ministerstwa Spraw Zagranicznych; Łucja Koch z Muzeum Historii Żydów Polskich; dr Bartosz Kwieciński z Centrum Badań Holokaustu UJ; Austriacki Konsul Generalny Christophe Ceska oraz Jan Philipp Sommer z Konsulatu Generalnego Niemiec. Wśród gości konferencji znaleźli się również przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, instytucji kultury, mediów, ośrodków badawczych i akademickich.

Konferencja została otwarta przez Panią Prezes Fundacji Instytut Studiów Strategicznych Annę Szymańską – Klich, która przywitała gości oraz odczytała list Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Pana Bogdana Zdrojewskiego, który nie mógł uczestniczyć w konferencji. Wykładem

wyłoszonym przez prof. Władysława Bartoszewskiego rozpoczęto obrady konferencyjne.

Program składał się z trzech paneli tematycznych. W pierwszym zatytułowanym „Sprawiedliwi – żywa historia”, swój referat przedstawił m.in. Ambasador Izrael w Polsce Zvi Rav – Ner, dr Elżbieta Rączy oraz dr Dariusz Libionka.

W drugim panelu pod tytułem „Pamięć o Sprawiedliwych w latach powojennych”, głos zabrali prof. Feliks Tych, prof. Jan Żaryn, dr Robert Kuwałek. W ostatniej części zatytułowanej „Sprawiedliwi w XXI w.” referaty zaprezentowali: prof. Grzegorz Berendt, Łucja Koch i dr Bartosz Kwieciński.

Patronat medialny nad wydarzeniem sprawowały: Gazeta Wyborcza Kraków, TVP Kraków, TVP Historia oraz Radio Kraków. Promocja konferencji objęła równocześnie kilka obszarów działań. Należały do nich m.in.: plakaty, informacje w prasie, na portalach internetowych i w programie 20. Festiwalu Kultury Żydowskiej. Ten fakt wymagał od organizatorów zapewnienia tłumaczenia konferencji na język angielski, a także stworzenia angielskiej wersji ulotek informacyjnych, zawierających szczegółowy program wydarzenia. Dodatkowo miał miejsce mailing z zaproszeniem do udziału w konferencji skierowany do kilkudziesięciu instytucji. Informacje znalazły się także na stronach internetowych patronów medialnych, organizatorów konferencji oraz na wybranych portalach społecznościowych (Facebook, Goldenline). Konferencja spotkała się z dużym zainteresowaniem, co miało swoje bezpośrednie przełożenie w ilości przybyłych gości.

Program konferencji wywołał wiele interesujących dyskusji i ożywioną wymianę poglądów. Zgodnie z oczekiwaniami uczestników organizatorzy zapewnili, że idea organizowania konferencji poświęconych problematyce Sprawiedliwych będzie kontynuowana, a wątek ratowania Żydów przez Polaków powinien być włączony w stały dyskurs o wspólnej pamięci historycznej i dziedzictwie kulturowym dwóch narodów.

Program: Instytut dla Organizacji Pozarządowych

Celem programu jest wsparcie organizacji pozarządowych w efektywnym działaniu, sprawnym wykorzystywaniu środków krajowych i europejskich, budowaniu regionalnych powiązań. Równie ważnym obszarem działania programu jest realizowanie projektów o charakterze edukacyjnym i społecznym, wspierającym i aktywizującym nauczycieli, młodzież, liderów społecznych, lokalne społeczności. Główne cele programu to:

- promocja wiedzy i umiejętności związanych z funduszami europejskimi;
- realizowanie projektów edukacyjno - szkoleniowych wspierających rozwój osobisty i społeczny w mniejszych ośrodkach poza centrami wielkich miast.
- kompleksowe wsparcie informacyjne, szkoleniowe, doradcze i animacyjne dla małopolskich organizacji pozarządowych, liderów społecznych, nauczycieli i młodzieży szkół ponadgimnazjalnych.
- profesjonalizacja działań organizacji pozarządowych i innych podmiotów ekonomii społecznej (m. in. działania edukacyjne dla pracowników i działaczy NGOs, bieżące wsparcie szkoleniowo- doradcze)
- działalność informacyjna (cykliczne wydawnictwo internetowe dla NGOs, administracja regionalnego portalu organizacji pozarządowych) i doradczej (konsultacje w zakresie: prawa organizacji pozarządowych, księgowości i pozyskiwania źródeł finansowania) dla małopolskich NGOs.
- poszerzenie współpracy samorządów z organizacjami pozarządowymi, promocję i budowanie partnerskich relacji międzysektorowych (działania edukacyjne adresowane do pracowników JST i NGOs, promocję dobrych praktyk);
- wzmocnienie integracji sektora pozarządowego w Małopolsce poprzez zbliżanie środowiska pozarządowego, poszerzanie wiedzy i umiejętności w zakresie budowania współpracy oraz inicjowania i wspomagania partnerstw wewnątrzsektorowych;
- rozwijanie aktywności lokalnej poprzez identyfikowanie i wspieranie liderów lokalnych oraz aktywizowanie instytucji zaangażowanych w rozwój społeczności lokalnych;

- aktywnie realizowanie projektów w oparciu o pozyskane środki w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Funduszu Organizacji Pozarządowych oraz innych dostępnych źródeł.

Projekt „ Wspólne działanie – kluczem do sukcesu”

czas realizacji projektu : 1 sierpnia 2009 – 31 października 2010

Koordynator: Kamila Kołbut

Miejsce realizacji: Województwo małopolskie

Cel główny:

Wprowadzenie kompleksowego programu, w ramach którego zostaną podjęliśmy działania monitorujące i kontrolujące administrację publiczną przez społeczność województwa małopolskiego.

Uczestnicy:

Swoimi działaniami objęliśmy **51 beneficjentów wyłonionych w procesie rekrutacyjnym** w tym :

- **32 lokalnych liderów**, którzy prężnie działają na rzecz lokalnych społeczności i podejmują współpracę z administracją publiczną;
- **19 przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego**, jako reprezentantów administracji publicznej.

Projekt „Wspólne działanie – kluczem do sukcesu” składał się z:

Program Aktywny Obywatel - cykl intensywnych warsztatów przeznaczonych dla lokalnych liderów i przedstawicieli administracji publicznej realizowanych sprawdzoną metodą aktywizacji lokalnej. Na program składało się 8 szkoleń dla każdej grupy

z czterech obszarów na jakie została podzielona małopolska. W sumie 128 godzin szkoleń dla jednego beneficjenta.

Wymiana dobrych praktyk pomiędzy uczestnikami Programu Aktywny Obywatel

Beneficjenci mogli zweryfikować swoją wiedzę podczas wizyty w trzech pozostałych regionach powstałych na potrzeby projektu. Spotkania stworzyły możliwość wymiany opinii o pozytywnych i negatywnych sytuacjach dotyczących tematyki programu. Ponadto uczestnicy zaprezentowali problemy oraz pozytywne przykłady własnych działań pochodzące ze współpracy z administracją.

Konferencje w Czechach i na Słowacji w ramach wizyt studyjnych

Mając na względzie dostarczenie najnowszych i najbardziej efektywnych metod i przykładów pozytywnego współdziałania społeczeństwa obywatelskiego z administracją publiczną w ramach projektu zostały przeprowadzone dwie konferencje w ramach wizyt studyjnych u beneficjentów ostatecznych w Czechach i na Słowacji. W okresie między 6 – 12 września 2010 roku beneficjenci ostateczni uczestniczyli w dwóch konferencjach zorganizowanych w ramach wizyt studyjnych :

- **7 września 2010 roku w Centrum Konferencyjnym Hotelu Sorea w Starej Lubovnej** - beneficjenci ostateczni spotkali się z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego i administracją samorządową z Urzędu Miasta Stara Lubovna. W konferencji uczestniczyli przedstawiciele trzech organizacji pozarządowych, którzy na co dzień zajmują się tematyka społeczeństwa obywatelskiego. Uczestnikom została przedstawiona sytuacja społeczna ludności romskiej zamieszkującej tereny Starej Lubovnej, jak i zakres w jakim wykorzystywana jest pomoc z środków pochodzących z Unii Europejskiej. Przedstawiciele polskiej delegacji zaprezentowali osiągnięcia związane z działalnością organizacji pozarządowych które reprezentowali.

- **Analogicznie 10 września 2009 roku delegacja beneficjentów ostatecznych zaangażowanych w projekt uczestniczyła w konferencji która odbyła się w Urzędzie Miasta Vsetin w Czechach.** Podczas konferencji gospodarze i uczestnicy projektu wymienili swoje doświadczenia na polu współpracy pomiędzy samorządem lokalnym a organizacjami pozarządowymi. Przedstawiciele miasta Vsetin zaprezentowali swoje osiągnięcia w absorpcji środków unijnych i przeznaczania ich na poprawę współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi i samorządem lokalnym.

Spotkanie podsumowujące - Grupy fokusowe

Beneficjenci podsumowali udział w projekcie poprzez uczestnictwo w grupach fokusowych.

Otrzymane wyniki posłużyły do opracowania interaktywnej mapy.

Realizacja interaktywnej mapy – idea społeczeństwo obywatelskie realizowana za pomocą myszki komputerowej

Działaniem finalizującym było opracowanie dla województwa małopolskiego interaktywnej mapy. Korzystając z interaktywnej mapy on - line istnieje możliwość analizy poszczególnych powiatów i gmin (zaznaczone problemy z jakimi boryka się dana społeczność, jakie są podejmowane kroki do rozwiązania danego problemu, ponadto zostały umieszczone namiary na radnych, którzy są głosem obywateli w administracji publicznej).

Swój wkład również wnieśli uczestnicy programu poprzez spostrzeżenia sygnalizowane podczas spotkań dotyczących wymiany dobrych praktyk, wizyt studyjnych oraz grup fokusowych.

Oczywiście najważniejszym elementem, bez którego mapa nie spełniałaby należycie swojej roli, to obywatele województwa małopolskiego, którzy wchodząc na mapę i zaznaczając dany problem wykonują pierwszy krok ku aktywnemu uczestnictwu w życiu obywatelskim i monitorowaniu obietnic składanych przez administrację publiczną.

Animacja Lokalnej Społeczności

Beneficjenci przez cały okres realizacji projektu byli objęci wsparciem w ramach ścieżki animacyjnej na płaszczyźnie administracji publicznej i społeczeństwa lokalnego. W tym celu animator wspierał grupy lokalne w opracowaniu planu działań związanych z pobudzeniem inicjatyw obywatelskich w stosunku do administracji publicznej.

Projekt „GIS – kluczem do kariery zawodowej”

Miejsce realizacji: województwo małopolskie, powiaty bocheński i olkuski

Patronat honorowy: Małopolski Kurator Oświaty

Koordynator: Michał Burek

Okres realizacji: 1 stycznia 2010 r. – 7 sierpnia 2011 r.

Cel główny:

Rozwój kształcenia i kompetencji zawodowych 80 beneficjentów ostatecznych (BO) w zespołach szkół zawodowych powiatu bocheńskiego i olkuskiego poprzez podniesienie atrakcyjności i jakości nauczania przedmiotów zawodowych. Wprowadzenie tematyki GIS (system informacji geograficznej) do programu nauki na kierunkach geodezja i ochrona środowiska.

Uczestnicy:

Beneficjentami ostatecznymi (BO) projektu jest po 40 uczniów (20 uczniów na jeden cykl szkoleniowy) z Zespołu szkół Nr 2 w Bochni oraz z Zespołu Szkół Nr 1 w Olkuszu, w wieku 16 – 20 lat, z klas 1 – 4 o profilu technik geodeta i technik ochrony środowiska.

Działania w ramach projektu „GIS – kluczem do kariery zawodowej” przeprowadzone w 2010 roku:

W 2010 roku wdrożono wszystkie działania zaplanowane do realizacji w ramach pierwszego cyklu intensywnych szkoleń specjalistycznych w tematyce GIS (system informacji geograficznej) oraz zawodowego języka angielskiego przeznaczonych dla uczniów uczęszczających do klas o profilu technik geodeta i technik ochrony środowiska w Zespole Szkół Nr 2 w Bochni oraz w Zespole Szkół Nr 1 w Olkuszu. Przeprowadzone działania podsumowano w formie broszury, która posłuży szkołom partnerskim jako materiał promujący nowe rozwiązania techniczne w szkolnictwie zawodowym.

Pierwszy cykl szkoleniowy projektu „GIS – kluczem do kariery zawodowej”

obejmował następujące działania :

- **Utworzenie 2 laboratoriów GIS** (styczeń - luty 2010) Przez okres dwóch pierwszych miesięcy projektu „GIS – kluczem do kariery zawodowej”, w obu szkołach partnerskich (Zespół Szkół Nr 2 w Bochni oraz Zespół Szkół Nr 1 w Olkuszu), utworzono laboratoria ze sprzętem niezbędnym do prowadzenia kursów w tematyce GIS. W Olkuszu przygotowano stanowiska komputerowe (11 biurk komputerowych, 21 krzeseł i 11 zestawów komputerowych) oraz zakupiono sprzęt geodezyjny (1 dalmierz, 4 gps-y) oraz informatyczny (drukarka, skaner, aparat fotograficzny, telefon komórkowy). Natomiast w Bochni dostarczono instrumenty pomiarowe (1 dalmierz, 4 gps-y) i dodatkowe narzędzia informatyczne (drukarka, skaner, aparat fotograficzny, telefon komórkowy). Ponadto wyposażenie laboratoriów zostało ubezpieczone.
- **Rekrutacja uczestników projektu** (luty 2010) Procedura rekrutacyjna była wdrażana w Zespole Szkół nr 2 w Bochni oraz Zespole Szkół nr 1 w Olkuszu od 1 do 24 lutego 2010 r. W dniu 9 lutego 2010 r. zorganizowano spotkanie informacyjne z udziałem 30 uczniów w Bochni oraz 10 lutego 2010 r. z udziałem 50 uczniów w Olkuszu. Podczas spotkań informacyjnych przedstawiono założenia projektu „GIS – kluczem do kariery zawodowej”. Następnie do dnia 15 lutego 2010 r. przyjmowano zgłoszenia osób chętnych do uczestnictwa w specjalistycznych zajęciach w tematyce GIS. Zgłosiło się 22 uczniów z Bochni oraz 21 z Olkusza. Egzamin weryfikujący wiedzę kandydatów z zagadnień zawodowych i języka angielskiego odbył się 17 lutego 2010 r. w Zespole Szkół nr 2 w Bochni i 18 lutego 2010 r. w Zespole Szkół nr 1 w Olkuszu. Decyzję o przyjęciu 20 uczniów (z każdej szkoły) podjęto podczas posiedzenia komisji rekrutacyjnej obradującej w dniach 23 lutego 2010 r. w Bochni i 24 lutego 2010 r. w Olkuszu. Na początku marca 2010 r. (1 marca) 40 uczniów, przyjętych do projektu „GIS – kluczem do kariery zawodowej” w ramach pierwszego cyklu szkoleniowego, podpisało deklarację uczestnictwa oraz regulamin i nabyło w ten sposób status pełnoprawnego beneficjenta ostatecznego projektu.
- **Realizacja szkoleń wprowadzających dla BO** (marzec - czerwiec 2010) W ramach szkoleń wprowadzających przeprowadzono 2 kursy specjalistyczne. Przez cały miesiąc marzec 2010 r. wdrożono kurs „Wprowadzenie do ArcGIS Desktop” w wymiarze 8 godzin w każdej szkole. Podczas pierwszych zajęć (w dniach 3 marca 2010 r. w Bochni oraz 6

marca 2010 r. w Olkuszu) dostarczono uczestnikom materiały biurowe (teczka, zeszyt, długopis i pen drive) oraz materiały dydaktyczne (po 5 książek w tematyce GIS). Dodatkowo, na pierwszych zajęciach uczestnicy wypełnili pretest diagnozujący motywację beneficjentów ostatecznych do udziału w szkoleniach zawodowych, poziom ich kompetencji oraz obszary, w ramach których należy pogłębiać wiedzę, umiejętności i doświadczenie. Kurs „Wprowadzenie do ArcGIS Desktop” został zakończony egzaminem, który odbył się 7 kwietnia 2010 r. w Zespole Szkół nr 2 w Bochni oraz 10 kwietnia 2010 r. w Zespole Szkół nr 1 w Olkuszu, weryfikującym specjalistyczną wiedzę beneficjentów ostatecznych. Uczniowie, którzy poprawnie wypełnili test, otrzymali imienne certyfikaty potwierdzające uczestnictwo w niniejszym kursie. Drugim szkoleniem specjalistycznym, realizowanym od kwietnia do czerwca 2010 r., był kurs „Mobilny GIS dla kartografii w terenie” obejmujący wymiar 40 godzin w każdej ze szkół, który umożliwił uczestnikom projektu zapoznanie się z mobilnymi technologiami GPS/GIS w pozyskiwaniu i prezentacji geodanych. W czasie jego trwania uczniowie korzystali z geodezyjnych programów komputerowych w pracowni GIS oraz wykonywali pomiary geodezyjne w terenie. Kurs został podsumowany egzaminem weryfikującym umiejętności specjalistyczne beneficjentów ostatecznych w dniu 12 czerwca 2010 r. w Olkuszu oraz 16 czerwca 2010 r. w Bochni. Uczniom, którzy uzyskali pozytywne oceny w czasie egzaminu praktycznego, wręczono dyplomy potwierdzające ich udział w specjalistycznych kursach z tematyki GIS.

- **Zajęcia z języka angielskiego** (marzec - czerwiec 2010) Od początku marca 2010 r. realizowano kurs specjalistycznego języka angielskiego z wykorzystaniem metody komunikatywnej umożliwiającej rozwijanie zdolności komunikacyjnych w środowisku zawodowym. Do grup zajęciowych zostało zakwalifikowanych 20 uczniów w obu szkołach na podstawie wyników z egzaminu wstępnego, weryfikującego ich zdolności językowe, który przeprowadzono 17 lutego 2010 r. w Zespole Szkół nr 2 w Bochni i 18 lutego 2010 r. w Zespole Szkół nr 1 w Olkuszu). Na pierwszych zajęciach (w dniu 5 marca w Bochni oraz 6 marca w Olkuszu) uczestnikom przekazano materiały dydaktyczne (po 2 podręczniki językowe). Kurs został zakończony egzaminem sprawdzającym wiedzę i umiejętności posługiwania się przez uczniów zawodowym językiem angielskim w dniu 29 maja 2010 r. w Olkuszu i 11 czerwca 2010 r. w Bochni. Po ukończonym szkoleniu uczniowie otrzymali imienne certyfikaty potwierdzające ich uczestnictwo w zajęciach z zakresu specjalistycznego języka angielskiego.
- **Wyjazd integracyjno - szkoleniowy dla BO** (czerwiec 2010) W ramach nawiązania współpracy pomiędzy szkołami uczestniczącymi w projekcie (Zespół Szkół Nr 2 w Bochni oraz Zespół Szkół Nr 1 w Olkuszu) został zorganizowany wyjazd integracyjno – szkoleniowy

dla wszystkich beneficjentów ostatecznych projektu GIS do Ochotnicy Dolnej w dniach od 18 do 24 czerwca 2010 r. Uczniom zapewniono opiekę pedagogiczną, ubezpieczenie, transport oraz zakwaterowanie z pełnym wyżywieniem przez okres 7 dni. Uczestnicy, w ramach wyjazdu, brali udział w zajęciach terenowych w wymiarze 30 godzin.

- **Zajęcia w grupach badawczych z wykorzystaniem laboratorium GIS** (sierpień - wrzesień 2010) W sierpniu i wrześniu 2010 r. przeprowadzono zajęcia w laboratorium GIS z udziałem beneficjentów ostatecznych podzielonych na zespoły badawcze. Ten kurs, przewidziany do realizacji w wymiarze 20 godzin (na początku sierpnia 2010 r. w Zespole Szkół Nr 2 w Bochni oraz na początku września 2010 r. w Zespole Szkół Nr 1 w Olkuszu), był ukierunkowany na wykorzystanie w praktyce wiedzy zdobytej podczas szkoleń specjalistycznych do opracowania pomysłu na projekty do realizacji w terenie.
- **Realizacja projektów w terenie w grupach badawczych** (sierpień - wrzesień 2010) Na podstawie opracowanych w czasie grupowych zajęć laboratoryjnych pomysłów projektowych, w miesiącach sierpniu i wrześniu 2010 r. uczniowie zrealizowali projekty specjalistyczne, wykonując pomiary gis-owe w terenie. W ramach praktyk zawodowych, zorganizowanych w wymiarze 100 godzin na każdą szkołę, pracując w grupach badawczych, beneficjenci ostateczni wdrożyli projekty inwentaryzacji obszarów zielonych na obszarze miast Bochni i Olkusza. Praca w terenie została przeprowadzona z wykorzystaniem sprzętu specjalistycznego z laboratorium GIS. Po przeprowadzeniu zajęć w grupach badawczych oraz praktyk zawodowych uczniowie uczestniczyli w egzaminie, weryfikującym ich umiejętności z zakresu obsługi aplikacji geoinformatycznych i sprzętu specjalistycznego GPS/GIS, w dniach 1 października 2010 r. w Zespole Szkół Nr 1 w Olkuszu oraz 2 października 2010 r. w Zespole Szkół Nr 2 w Bochni. Rezultat praktyk zawodowych został przedstawiony w postaci map poglądowych, przekazanych szkołom partnerskim projektu.
- **Wyjazd szkoleniowy dla BO z najlepszymi wynikami** (grudzień 2010) Na początku miesiąca grudnia 2010 r., w dniach od 7 do 9 grudnia, zorganizowano wyjazd do Warszawy na szkolenia specjalistyczne do firmy ESRI dla grupy 20 beneficjentów ostatecznych (po 10 BO z każdej szkoły partnerskiej projektu) z najlepszymi wynikami z egzaminów przeprowadzonych po zakończeniu kursów w tematyce GIS oraz z najwyższą frekwencją uzyskaną podczas realizacji szkoleń zawodowych. Uczestnikom projektu zapewniono opiekę, ubezpieczenie, transport oraz zakwaterowanie wraz z pełnym wyżywieniem na okres dwudniowego pobytu w hotelu Ibis na Starym Mieście, w czasie którego odbyło się 16 godzin szkoleń specjalistycznych, pogłębiających zdobytą wiedzę z zakresu GIS. Dodatkowo na potrzeby prowadzonych przez firmę ESRI szkoleń

uczestnikom dostarczono materiały dydaktyczne.

Ponadto w 2010 roku rozpoczęto realizację drugiego cyklu szkoleniowego

„GIS – kluczem do kariery zawodowej” :

- **Rekrutacja uczestników projektu** (październik - listopad 2010) W połowie października 2010 r. rozpoczęto proces wdrażania procedury rekrutacyjnej w ramach drugiego cyklu szkoleniowego projektu GIS. Pod koniec miesiąca października 2010 r. (29 października) przeprowadzone zostało spotkanie informacyjne z uczniami zainteresowanymi specjalistycznymi szkoleniami w tematyce GIS (oferowanymi w projekcie) w Zespole Szkół nr 1 w Olkuszu. Na spotkaniu pojawiło się 35 uczniów z klas o profilu geodezja i ochrona środowiska. Następnie na początku listopada 2010 r. (8 listopada) zorganizowano spotkanie informacyjne w Zespole Szkół nr 2 w Bochni z uczniami zainteresowanymi szkoleniami zawodowymi w tematyce GIS. Na spotkanie do szkoły w Bochni przybyło 25 uczniów z klas geodezyjnych. Do dnia 4 listopada 2010 r. w Olkuszu oraz do 15 listopada 2010 r. w Bochni przyjmowano zgłoszenia osób chętnych do uczestnictwa w specjalistycznych zajęciach projektowych. W sumie zgłosiło się 20 uczniów z Bochni oraz 26 z Olkusza. W drugiej połowie miesiąca listopada 2010 r. w obu szkołach przeprowadzone zostały egzaminy kwalifikacyjne z wiedzy zawodowej oraz języka angielskiego, na podstawie których utworzono ranking uczniów ubiegających się o udział w projekcie „GIS – kluczem do kariery zawodowej”. W Bochni egzaminy odbyły się 17 listopada 2010 r., a w Olkuszu 24 listopada 2010 r. Decyzję o przyjęciu do projektu GIS grupy 20 osób z każdej szkoły podjęła komisja rekrutacyjna w dniu 22 listopada 2010 r. w Bochni oraz 29 listopada 2010 r. w Olkuszu. Na początku grudnia 2010 r. (1 grudnia) uczniowie przyjęci do projektu podpisali deklarację uczestnictwa oraz regulamin i nabyli w ten sposób status pełnoprawnego beneficjenta ostatecznego projektu.
- **Realizacja szkoleń wprowadzających dla BO** (grudzień 2010) Przez cały miesiąc grudzień 2010 r. zrealizowano kurs „Wprowadzenie do ArcGIS Desktop” w wymiarze 8 godzin w każdej szkole partnerskiej projektu GIS. Podczas pierwszych zajęć (w dniach 2 grudnia 2010 r. w Bochni oraz 4 grudnia 2010 r. w Olkuszu) dostarczono uczestnikom materiały biurowe (teczka, zeszyt, długopis i pen drive) oraz materiały dydaktyczne (po 4 książki w tematyce GIS). Dodatkowo, na pierwszych zajęciach uczestnicy wypełnili pretest diagnozujący motywację beneficjentów ostatecznych do udziału w szkoleniach

zawodowych, poziom ich kompetencji oraz obszary, w ramach których należy pogłębiać wiedzę, umiejętności i doświadczenie. Szkolenie wprowadzające w tematykę GIS zostało zakończone egzaminem weryfikującym specjalistyczną wiedzę beneficjentów ostatecznych z zakresu obsługi pakietu „ArcGIS Desktop”, który odbył się 16 grudnia 2010 r. w Zespole Szkół nr 2 w Bochni oraz 18 grudnia 2010 r. w Zespole Szkół nr 1 w Olkuszu.

- **Zajęcia z języka angielskiego** (grudzień 2010) Od początku miesiąca grudnia 2010 r. rozpoczęto realizację kursu specjalistycznego języka angielskiego z wykorzystaniem metody komunikatywnej umożliwiającej rozwijanie zdolności komunikacyjnych w środowisku zawodowym. Do grup zajęciowych zostało zakwalifikowanych 20 uczniów w obu szkołach na podstawie wyników z egzaminu wstępnego, weryfikującego ich zdolności językowe, który przeprowadzono 17 listopada 2010 r. w Zespole Szkół nr 2 w Bochni i 24 listopada 2010 r. w Zespole Szkół nr 1 w Olkuszu. Szkolenie językowe zostanie przeprowadzone w wymiarze 20 godzin (w każdej szkole) w okresie od początku grudnia 2010 r. do końca marca 2011 r. W grudniu 2010 r. zrealizowano po 4 godziny zajęć w obu szkołach partnerskich projektu GIS. Kurs zawodowego języka angielskiego zostanie zakończony egzaminem sprawdzającym poziom wiedzy i umiejętności językowych beneficjentów ostatecznych. Ponadto każdy uczeń, który uzyska pozytywny wynik z egzaminu, otrzyma certyfikat potwierdzający nabyte kwalifikacje.

Projekt „INDEKS – kluczem do dobrej gminy”

Okres realizacji: 1.12.2010 r. – 31.12.2013 r.

Koordynator: Kamila Kołbut

Cel projektu:

Celem głównym projektu jest stworzenie i upowszechnienie indeksu dobrej gminy w oparciu o świadczone usługi e-administracji z wykorzystaniem benchmarkingu.

Cele szczegółowe:

- wykorzystanie innowacyjnego narzędzia interaktywnej mapy do stworzenia indeksu aktywnej i dobrej gminy w obszarze e-administracji.

- „żaden obywatel nie pozostaje w tyle” czyli dążenie do tego, aby wszyscy obywatele, bez względu na płeć, wiek i zawód mieli dostęp do podstawowych usług e-administracji i możliwość korzystania z nich poprzez użycie interaktywnej mapy.

- strategia opracowana w ramach projektu wpłynie na zwiększenie wydajności instytucji użyteczności publicznej poprzez dostęp do pełnej analizy wdrożenia w obszarze benchmarkingu poprzez interaktywną mapę.

- wyposażenie samorządów lokalnych w innowacyjne rozwiązania dotyczące pozycjonowania i indeksowania gmin w oparciu o e – administrację i benchmarking.

- wdrożenie interaktywnej mapy, która będzie kluczem do indeksowania dobrej gminy.

-stworzenie indeksu dobrej gminy i wyłonienie najlepszych jednostek administracyjnych, które wdrożą kompleksowe rozwiązania za pomocą benchmarkingu.

-zastosowanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie wpływania i zmniejszenia dystansu, jaki dzieli Polskę od krajów członkowskich Unii należących do czołówki w zakresie upowszechniania benchmarkingu poprzez wdrożenie kompleksowej strategii związanej z interaktywną mapą.

Grupa docelowa:

Grupą docelową bezpośrednią są samorządy lokalne – w postaci gmin z 16 województw. W pierwszym etapie po trzy gminy będą reprezentowały 16 województw - w sumie 48 gmin weźmie udział w pilotażowym programie, natomiast, zgodnie z założeniami, w kolejnym cyklu rocznym projektu weźmie udział po 6 gmin z każdego województwa czyli 96 gmin. W całym projekcie wezmą udział 144 gminy.

Działania:

Zadanie I – Diagnoza i analiza problemu z zakresu indeksowania gmin z wykorzystaniem benchmarkingu na poziomie lokalnym.

W ramach pierwszego zadania zostanie wdrożony innowacyjny plan, który rozpocznie realizację badań w gminach, które zgłoszą się do udziału w projekcie. W ramach prowadzonych analiz zostaną zastosowane techniki badań sondażowych, skierowanych do reprezentatywnej grupy obywateli (1000 obywateli) w danej gminie oraz technika badań terenowych, skierowanych do najniższych szczebli samorządów terytorialnych - gmin i jednostek podległych, które zgłoszą się do udziału w projekcie (48 gmin). Po ukończeniu badań w zgłoszonych gminach zostanie utworzona lista trzech wybranych gmin z każdego województwa. W badaniach może wziąć udział sześć gmin z jednego województwa, dla porównania osiągniętych wyników i wybrania najlepiej rokujących gmin.

Zadanie II – Stworzenie kompleksowej strategii wdrożenia interaktywnej mapy.

Gminy, które zostaną zakwalifikowane do zadania II, zostaną ujęte w kompleksowej strategii wdrażania interaktywnej mapy, która będzie służyć jako innowacyjny produkt do wypracowania

jednolitego interaktywnego indeksu dobrej gminy w oparciu o wymianę benchmarkingową i interaktywną mapę. Grupy robocze będą spotykać się na spotkaniach, podczas których będą omawiane założenia związane z powstaniem indeksu dobrej gminy i interaktywnej mapy. Opracowane modelowe usługi, strategie wdrażania i wstępne wyniki będą upubliczniane podczas realizacji III zadania.

Zadanie III – Opracowanie indeksu wspólnych usług w oparciu o benchmarking i ich udostępnienie za pomocą interaktywnej mapy.

Na podstawie wypracowanych modeli oraz wdrożonej strategii interaktywnej mapy w gminach, które brały udział we wdrażaniu nowych narzędzi, zostanie opracowany indeks dobrych gmin, na podstawie którego corocznie będzie powstawał ranking, indeks gmin już zaangażowanych w realizację projektu i nowych gmin. Indeks będzie promował ideę dobrej gminy w obszarze wykorzystywania e – administracji i tworzenia nowych usług przy pomocy benchmarkingu, na poziomie lokalnej samorządności z wykorzystaniem najnowocześniejszych technologii informatycznych.

Zadanie IV – Upowszechnienie innowacyjnych rozwiązań, jako kompleksowego programu współpracy przez promowanie indeksu dobrej gminy

Projektodawca po zakończeniu pilotażowego cyklu związanego z opracowaniem i wdrożeniem indeksu dobrej gminy przeprowadzi kolejny cykl, w którym będą mogły wziąć udział kolejne gminy zainteresowane opracowaniem indeksu dobrej

Wydawnictwo

W wydawnictwie Instytutu Studiów Strategicznych w 2010 roku ukazały się następujące pozycje:

„Małopolska bogata w kultury. Śladami historii i kultury Żydów”

Autorzy: Marta Duch, Mateusz Dyngosz

Wystarczyło pół wieku - urodzin zaledwie dwóch pokoleń - by peregrynacje po materialnych pamiątkach Żydów Małopolski stały się intelektualną i rzeczywistą "wyprawą archeologiczną". A przecież cała Małopolska - i w swych historycznych i współcześnie administracyjnych granicach - była przesycona tym co zwykle nazywamy skrzyżowaniem kultur. Małopolska nigdy nie była "małą Polską", już prędzej "małą Europą". Od wieków w dużych miastach, w prowincjonalnych miasteczkach, wsiach, osadach rozmowy w języku polskim przeplatały się z jidysz, niemieckim, węgierskim, słowackim, ukraińskim, czeskim, romskim. Ślady wielokulturowej przeszłości pozostały w słownictwie, obyczajach, kulinariach, w sztuce i religii, w obrzędach ludowych i anegdocie, nawet w opowiadanych dzieciom na dobranoc bajkach. Lecz za naszej już pamięci wiedzy o przeszłości nie przybywało, a materialnych śladów było coraz mniej. Wiele małopolskich miejscowości zbyt łatwo prześlizgnęło się do współczesności. Zależy nam na utrwaleniu tego, co jeszcze ocalić można i należy. Naszą ambicją jest otwarcie małej furtki do krainy niepamięci. W chociaż skromny sposób chcemy ułatwić spacer po żydowskich śladach małopolskich miasteczek, zachęcić do odkrywania wielobarwnej przeszłości i do zadawania pytań. Na poważny przewodnik trzeba by lat pracy. Na początek przedstawiamy efekt reporterskiej w gruncie rzeczy kwerendy po dziewięciu miastach i miasteczkach Małopolski: Bobowej, Bochni, Chrzanowie, Dąbrowie Tarnowskiej, Nowym Sączu, Nowym Targu, Nowym Wiśniczu, Oświęcimiu, i Wadowicach.

Powstała również wersja "Przewodnika..." w języku angielskim - **"Rich in culture – the Małopolska Region – Following the history and culture of Jews in Małopolska"** – przeznaczona dla turystów i pasjonatów tego tematu z zagranicy.

„Nowa Koncepcja Strategiczna NATO”

Autorzy: Instytut Studiów Strategicznych i Instytut Stosunków Międzynarodowych
Uniwersytetu Warszawskiego

Propozycja Nowej Koncepcji Strategicznej Sojuszu Atlantyckiego została przygotowana przez zespół analityków z Instytutu Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego oraz Instytutu Studiów Strategicznych, kierowany przez prof. Romana Kuźniara. Pomysł powstał po podjęciu przez NATO w kwietniu 2009 r. w Strasburgu decyzji o rozpoczęciu prac nad nową strategią Sojuszu. Tożsamość i wiarygodność Sojuszu Atlantyckiego są ważne dla Polski i są przedmiotem żywej debaty w naszym kraju. Postanowiliśmy nadać tej debacie zdyscyplinowany charakter i przygotować nową strategię NATO, taką, jaką chcielibyśmy widzieć w Polsce, kraju o silnie zachodnim powołaniu i trudnych doświadczeniach jeśli chodzi o wymiar bezpieczeństwa jego bytowania. Prace nad dokumentem ruszyły latem 2009.

Odbyło się pięć otwartych seminariów w Warszawie i Krakowie z szerokim i aktywnym udziałem wielu ekspertów oraz studentów.

Rezultat prac został przekazany Sekretarzowi Generalnemu NATO, Andersowi Fogh Rasmussenowi, podczas jego wizyty w Warszawie 12 marca 2010 r.

Wręczenie nagrody Fundacji Instytutu Studiów Strategicznych

„Semper in altum”

Instytut Studiów Strategicznych po raz kolejny przyznał nagrodę *Semper in altum* za całokształt dokonań w życiu publicznym. Zgodnie z regulaminem nagrody jest ona przyznawana przez Zarząd Instytutu w uznaniu szczególnych dokonań i postawy w polityce, gospodarce, kulturze lub stosunkach międzynarodowych. **W roku 2010 wyróżnienie zostało wręczone Amerykańskiej Sekretarz Stanu Madeleine Albright.** Dotychczasowymi laureatami nagrody byli: prof. Leszek Balcerowicz, prof. Władysław Bartoszewski, Zbigniew Brzeziński.